Narodna „ČUVAJMO JUGOSLAVIJU“

Tribuna

ŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. ALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50 LASI PO SNIŽ. TARIFI. — Priopćeno po retku D 10

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEĐELJE
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik. Telefon br. 47
Redakcija za članke i vijesti zatvara se dan prije izlaska redovitog broja.
Čekovni račun Poštanske Štedionice Zagreb br. 38.114

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.—
PRETPLATA MJESEČNO: 12 DINARA
INOSTRANSTVO D 20. - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

ODINA II ŠIBENIK, 17 NOVEMBRA 1934 BROJ 143

GRADSKA BIBLIOTE... ŠIBENIK NAUČNI ODSJ...

J SPOMEN KRALJU MUČENIKU

prigodom četrdesetodnevnice

admio si dahom snažnim i svesil-
te sunčane, plave grudi svoje,
rân more, i uzbibao orijaškim va-
a i gromorno udario u suvo mra-
rje naše. Jeknula su brda i dolovi
bola silna: sve od istarskih žala,
hućnog tamo Vardara. Zamukle
zamrle Mosorkinje vile. Ne pjeva-
pjesmu čarnu, prastaru pjesmu ro-
našega o junacima koji smjelo jez-
smjelo glede, smjelo lete, da od-
ne kamen goli, tvrde krši, grko
re. Nakidaše po Mosoru bilja: po-
aše drugarice svoje s Triglava,
oklетija, s Dinare i Šar planine, s
ćena i Durmitora, da naberu bilja
novu, bolnu tešku ranu,

Progovorio si i ti, „Kresimirov gra-
“, govorom tuge, rijekama suza i
akao bolom teškim Onog, što Ko-
ro i božure kosovske oslobodi.

i ti, Grgure-biskupe, što se onako
ičanstveno kočiš pred historičkom
edralom, što si onako borbeno za-
hnuo glavom, nategao koščato lice
mrkim pogledom, izazovno-nesalo-
ivo upro prstom u naše pravo,
plaka se gorko.

A ti, Marjane šumni, pravedni svje-
će prošastih vjekova, pogledao si
lje pod podnožje svoje u tamne
ri duboke pučine: što crnom sje-
m borova tvojih zlokobnijim učini
nas to more naše. Kakav dašak bo-
to prestruji vrsima borova tvojih?
li sunce, što zrakama zlaćanim mi-
e tebe pri izlazu svome? Ili drhtaj
trića tihog, što s obala dalekih do-
? Ne. Tvoje oči izdaleka vidješe
ubrovnik“, što nosi Njega, Oca do-
ovine, nijema, hladna.

I potrese se prastara duša Marjana
mnog u novom osjećanju teške
li.

Na plavom skutu Jadrana cvilimo i
ćemo. Zanijemio je Split, potamnio Zagreb, zamro Beograd. Zavise u crno zlikovci baštinu vladara naših Zvonimira Pravednoga, Dušana Silnoga i Petra Velikoga, otaca slavne zemlje naše.

Slijepi Guslari naši objesiše javor gusle svoje o grane lipe i jele crne u slobodnoj dubravi našoj. Nema staraca danas na sijelu, ni majki na prelu. Nema mladića ni djevojaka u kolu. Pade vlječac radosti sa gizdavog čela zemlje naše.

Bezbroj puta krstimo ovu zemlju našom krvlju, a ona nas suzama Vjen časmo je bezbroj puta sa mogilama lješeva, onih najmilijih, najjačih i najboljih.

I naši naši žrtvovasmo hrpe živog, mladog, bujnog mesa i duhova smionih, onih što utrše puteve budućnosti našoj.

Eto i ova bol određuje cilj naš. On je određen, svet i pravedan; on je nesalomljiv postulat prirodnog zakona borbe za život i imperativ opet drugog, dubokog zakona nacionalne svijesti i ponosa. I kad ugledamo da se valovi sinji, tjerani lahorom lakim, poigravaju glatkim šljunkom žala naših, čujte: oni nam šapuću taj zakon i kad se „divljim pjesama cluja pučinskih“ raspjevaju dusi našeg mora, oni nam viču taj zahtjev; i kad silna bura huji kroz konope jambora naših i kad teško jugo zamuti modrinu pučine, i kad jaukne prolomljeno jedro i krikne galeb, tad se u svemu tome jednako i čuje i razabira i zove nas taj jedan zakon, jedan zahtjev, jedno pravo, jedan cilj:

„Čuvajmo Jugoslaviju!“

I mi ga svi, pa bili blizu ili daleko, bili potomci morskih vuka, sinci krških gora ili ravnih polja — čujemo sada i u vijeke vijekova — Amin!

A. B.

Engleski Kralj o Kralju Aleksandru i min. Barthou

Londom 17. — Na sesiji parlamenta pročitana je poslanicâ engleskog Kralja, u kojoj izmedju ostalog kaže, da je tragična smrt Kralja Aleksandra ministra Barthoua izazvala njegovo duboko žaljenje i saučešće čitavog svijeta.

Zatim napominje da je ovaj zločin zaustavio napredak na stvaranju mira i uredjenju prilika u Evropi.

Francusko-Njemački trgov. pregovori

Berlin. — Danas polazi za Pariz njemačka delegacija koja će u Parizu voditi trgovačke pregovore za stvaranje intenzivnije trgovinske saradnje između Francuske i Njemačke.

Vijeće trojice i Saarski plebiscit

Rim 17. — Juče se ovdje sastalo vijeće trojice, rješavajući pitanja u pogledu saarskog plebiscita. Prisustvovali su francuski i njemački delegati.

Rim i beogradska štampa

Radio Bari je sinoć, osvrćući se na pisanje „Vremena“ i „Politike“ o kritici utakmice Engleska-Italija, sa žestinom između ostalog rekao „Da niko nema prava da se mješa u pitanju Kaporeta, osim onih koji su za to pozvati“. Dalje se žesti „da srpske novine ne tumače pogrješno ćutanje talijanske javnosti na svo dosadašnje izazivanje. Ako je Italija pokazala u ovom slučaju svoju umjerenost, to je samo znak njene duboke svjesti današnje napetosti u Evropi“!

Mala Antanta i Italija

Berlin 17. — „Völkischer Beobachter“ u svom dopisu iz Jugoslavije, između ostalog kaže, da između Italije i Male Antante neće doći do sporazuma sve dok Italija ne prizna istu, i dok Mussolini nastoji da pokrije događaji u Mađarskoj, i da istu prikaže nevinom.

Smrtne kazne u Austriji

Beč 17. — Jučer su pred sudom u Salzburgu osuđena na smrt tri nacional socijalistička terorista, zbog držanja eksploziva i terorističkog materijala.

Sprega jedne „plemenite“ i jedne „viteške“ nacije proti mira i civilizacije

(N. L.) — Bilo je veoma zabavno i nredno dirljivo čitati komplimente, je su ovih dana izmjenjali Benito ussolini i Gyula Gömbös, te pleme- i talijanski i viteški mađarski na- d preko svoje štampe. Pod teretom ašnih optužba, kakve nisu nikada e podignute protiv jedne nacije i otiv jedne države i njezine odgovor- vlade, predsjednik mađarske vlade utio se u Rim, da ishodi potporu og talijanskog druga za momenat, da će se njegova zemlja, njegov rod i njegova vlada naći na optu- ničkoj klupi.

Štampa viteške mađarske nacije ni- krila zebnju s kojom je predsjednik mađarske vlade polazio na ovaj put. Ta zebnja bila je izazvana vijestima i tvrdnjama u svjetskoj štampi, da će Benito Mussolini, jedini oslonac na koji Mađari još računaju u Evropi, žrtvovati mađarske interese izmirenju Italije i Francuske, i da se već opažaju znakovi velikog ohlađenja talijankko-mađarskog prijateljstva i savezništva, pa da će se na optuženičkoj klupi pred čitavim svijetom mađarski narod naći posve sam i prepušten svojoj sudbini.

Čitava Mađarska bila je zatomila dah i sa zebnjom očekivala prvi vijesti o rezultatima sastanka Mussolinija i Gömbösa. I kad su te prve vijesti došle, kad je objavljen komunike o ovom važnom i sa toliko straha očekivanom rimskom sastanku, čitava Mađarska odahnula je olakšano. Svalio se teški teret s viteške nacije, a mađarska štampa udarila je u pobjedničke talambaše, jer je u Rimu još jedamput zapečaćeno prijateljstvo i [savezništvo plemenite talijanske i viteške mađarske nacije, jer je Mussolini obećao Gömbösu, da ni u ovom teškom času ne će napustiti svog viteškog saveznika i da će pred čitavim svijetom on jedini ustati u obranu Mađara i Mađarske od strahovite optužbe za zločinačku akciju protiv Jugoslavije, čiji se je posljednji čin odigrao u Marseju.

To je suština rimskih zaključaka garnirana uvjerenjima o zajedničko-ekonomskoj politici i o kulturnoj suradnji, koja će i dalje vezivati ove dvije nacije, udružene i poslije marsejskog zločina u zajedničkim naporima za — održanje evropskog mira, onog mira, koji su sve do danas tako ložno ugrožavale i potkapale, ne žacajući se, da u tu svrhu unajme u svoju službu nalgore zločince i najodvratnije bande i da ih grasiju po čitavoj Evropi!

Prošao je teški čas straha za viteški mađarski narod, jer je Benito Mussolini učinio opet jedan veliki gest, nema krivo mađarska štampa, što se zbog toga raduje. Poluzvanični Fügetlenseg“ slavodobitno uzvikuje: „Geste kao ovaj ovih dana Mussolin vrši jedino prema narodima koji su odsad zatvoreni u njegovom srcu i u srcu talijanskog naroda“.

„Mir koji provode Mussolini i Gömbös — kliče „Budapesti Hirlap“ — ima da donese smirenje i rad jednoj boljoj Evropi“, i oni koji su tu plemenitu suradnju viteškog mađarskog i plemenitog talijanskog naroda i njihovu utakmicu za dobro Evrope htjeda ometu, prevarili su se, jer zvanični komunike o rimskom sastanku njegovim zaključcima — „prekida jednom zauvijek glasove o ohlađenju odnosa dviju zemalja“, a „štogod se dogod — tvrdi smireno „Pesti Hirlap“ — Mađarska ne će prema svojim neprijateljima ostati sama, jer Italija ide zajedno s njom kako u općim pitanjima tako i u pitanjima, koja direktno interesuju obe zemlje“.

„Pester Lloyd“ konstatuje sa zadovoljstvom u uvodnom članku, komentirajući zvanični komunike o rimskom

sastanku, da „komunike jasno demantuje pretpostavku, da bi Mussolini bio pripravan prepustiti Mađarsku njezinoj sudbini da bi postigao zbližење sa Francuskom". A „Magyarorszag" pobjednički pjeva, da je prijem, na koji je Gömbös naišao u Rimu — „prvi odgovor na pokušaje da se izoluje Mađarska" i da komunike o sastanku „obara iz temelja kojekakva naklapanja".

Još tronutniji je „Pesti Naplo", koji kaže, da će komunike o sadržaju razgovora u Rimu „razočarati sve protivnike mira Evrope i uliti nadu svima pravim prijateljima mira, i zato taj komunike ne samo informira evropsku politiku, nego je i upravlja i on znači novo poglavlje u posleratnoj istoriji."

Štampa plemenite nacije talijanske malo je tiša od štampe viteške nacije mađarske i gotovo bi se moglo reći, da je nešto stidljiva. Ona ne udara u talambase i pobjednička klicanja, ne raspreda politička i ekonomska pitanja i posljedice rimskog sporazuma, nego se ograničava više na kulturne veze, na kulturnu saradnju jedne plemenite i jedne viteške nacije. Tako na pr. rimska „Tribuna", jedan od rijetkih ašističkih listova, koji su prokomentarisali rimski komunike, kaže, da je potrebno ojačati kulturne veze s Mađarskom, jer je mađarska kultura uvijek imala — latinske tradicije. Poslе rimskog sastanka — kaže dalje „Tribuna" — „Mađarska će moći da dobije nove napitke na vrelu one civilizacije, čiji je najdostojniji predstavnik Mussolinijeva Italija"!

I, eto, svakako za volju te „civilizacije, kojoj je najdostojniji prestavnik Mussolinijeva Italija". Mussolini je odlučio da uzme u zaštitu i stane uz bok onima, koji se nalaze pod najtežom optužbom, da su zločinačkom akcijom ugrozili svjetski mir i Evropi zaprijetili novim ratom, koji bi, po suglasnom tvrđenju svih zdravih i čistih umova evropskih, značio katastrofu i definitivnu sáhranu čitave evropske civilizacije.

Mussolini je, očito u skladu sa svojim intencijama i svojim shvatanjima rada za učvršćenjé i osiguranje mira u Evropi edlučio, da se pred cijelim civilizovanim i mira željnim svijetom isprsi i zakrili bande zločinaca, koji su u sklopu jedne revizionističke i jedne revolucionarne politike, a uz punu pomoć i saradnju država, kojima je ta politika u interesu, najodvratnijim u novijoj istoriji Evrope zločinom lišili života najplemenitije pobornike mira Evrope: našeg Velikog Kralja i velikog francuskog državnika, u času, kad su se obojica najpredanije bili posvetili djelu toga mira!

Poslije rimskog sastanka Mađari sa zadovoljstvom i s razumljivim olakšanjem uviđaju, da su se bezrazložno bili poplašili, da će ih čak i Mussolini ostaviti pred teškim optužbama i prepustiti njihovoj sudbini. I oni sada likuju, jer se je pokazalo, da su Mussolinija i njegove intencije i njegovu politiku bolje poznavali oni, koji su očekivali upravo ovakav njegov stav i gest, koji je ovako razveselio srca viteške mađažske nacije, negoli oni, koji su bili na čas povjerovali, da će Mussolini smoći bar toliko stida, crpljenog iz civilizacije kojoj je njegova Italija najdostojniji predstavnik i da ne će otvoreno uzeti u zaštitu one, koji su najsramnija ljaga na toj civilizaciji i na savremenoj Evropi.

Komunike o rezultatima rimskog sastanka najjači je udarac pesnicom u lice onoj Evropi, koja se je zastidila i pobunila pod ljagom, što joj ju je udario zločin u Marselju i njegovi otvoreni i sakriveni akteri. M Hr.

J. N.

Mljekarske zadruge

(svršetak)

U glavnom ima takovih mljekarskih zadruga dvije vrsti:

1. Gdje zadrugari predaju zakupniku mlijeko uz stalnu cijenu.

2. Gdje si oni postave upravnike i stručno osoblje i tjeraju posao sami na svoju odgovornost, bilo na dobitak ili gubitak.

Svakako je ovaj drugi način za zadrugare bolji.

Da se može tim zadrugama polučiti dobar uspjeh, valja da se udovolji ovim uvjetima:

1. Priredjivati mlijeko na vlastiti račun.

2. Sve proizvode zajednički unovčavati.

3. Upravni i prometni troškovi moraju biti što moguće manji.

4. Kuća i orudje moraju biti dobro uredjeni, ali bez velikog troška i nakita.

5. Nitko od članova ne smije uživati kakova posebna prava. Svi predmeti i kuća moraju biti zajednički.

6. Unovčenje proizvoda mora biti za sve članove jednako.

7. Mlijeko mora biti čisto i nepokvareno, te doneseno u isto vrijeme u zadrugu bez obzira, da li je član bližnje ili dalje okolice sjedišta zadruge.

8. Mlijeko bolesnih ili stetnih krava ne smije se rabiti bez dozvole živinara.

9. Nadzor nad mlijekom obavlja se propisno i nema protiv osude mljekara nikakvog priziva.

10. Sve sporove rješava ili glavna skupština zadrugara ili posebno po članovima izabrano sudište.

11. Samo osobe dobrog glasa i ne poročne mogu biti članovi zadruge.

Kao glavne prednosti tih zadruga ističu se u slijedećem:

1. Najmanja množina mlijeka može se upotrebiti i pri tome mogu biti najmanji posjednici dionikom dobitka velikog prolzvoda zadruge.

2. Narod se uči mlijekom i maslacem štediti, priučava se makar malom poduzeću i podiže mu se smisao za pravednost i dužnost prema bližnjemu.

3. Prišteditи si na poslu i otpremi.

Zar nebi i kod nas takove zadruge mogle biti od velike koristi za našeg seljaka i posjednika. One bi bile upravo temelj svakog njegovog gospodarskog napretka. Uzorna gospodarstva bez uredjena mljekarstva ne mogu se ni zamisliti. Na dosadanji način mi neidemo do valjane, i za naše krajeve najpodesnije vrsti napretka. Neophodna je nužda da se maknemo i podjemo spasonosnim putem osnivajući mljekarske zadruge po svim selima i gradovima.

Kod nas u Šibeniku, gdje imademo preko 1200 obitetelji koje žive u glavnom o prodaji proizvedenog mlijeka može se i mora osnovati mljekarska zadruga. Ali ne treba čekati na inicijativu od producenata mlijeka, našega seljaka, koji je razočaran u dosadanjim pokusima osnutka zadruga, a uz to je zadružno i nevaspitan. Ovdje je pozvano u prvom redu Gradsko Poglavarstvo, da od nadležne vlasti isposluje minimalna sretstva sa uredjenje zgrade sa namještajem i strojevima te da ju preda narodu na uporabu. Time bi se narod odmah uveo u pravo gospodarstvo. Naravski da bi i Gradsko Poglavarstvo, što od svojih sredstava djelomično idući vladi na ruku u njezinoj pomoći, barem pri osnutku, imalo za ovu stvar posvetiti svu svoju pažnju.

Da bi se došlo do dobrih uspjeha, potrebit je rad svih slojeva i što izdašnija pomoć vlade.

Budemo li imali zadružne svijesti i požrtvovnosti, nama neće biti potrebno govoriti o nevolji i siromaštvu, gdje tudjinci svojom preduzetnošću nalaze ovdje svoju novu „obećanu zemlju". Neukosti i neradu našeg naroda kriva je prošlost, a najviše nemar vlastite intelingencije. Dok je naš narod mnogo učinio u prošlosti, — na nama je sada, da tu zemlju čuvamo i oplodjujemo tako, da u njoj nitko gladan nebi smio da bude.

Dajmo se dakle svi na posao dok je još vrijeme i ne dajmo, da nam narod propada sada, kad je već kultura prodrla u najzabitnije krajeve Afrike i Azije.

Most Kralja Aleksandra u Zemunu bit će u decembru predan prometu

Zemunski viseći most Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja preko Save dovršen je. Za svršetak ovoga mjeseca zakazano je izvršenje pokusnog opterećnje mosta. Zatim će se počekati još najviše petnaest dana i most će biti predan saobraćaju, najkasnije 17. decembra, na dan rođenja blagopokojnog Kralja Ujedinitelja, kojeg će ime nositi ponosno ovo remek-djelo tehnike. Ovih dana preuzela je most komisija ministarstva građevina od njemačke tvrtke, koja ga je gradila. Sve je nadjeno u redu. Da bi se ustanovila stabilnost, elastičnost i sposobnost za sav saobraćaj izvršiće se pokusno opterećenje mosta na slijedeći način, kako to javlja dopisnik „Jut. Lista": Sredina mosta bit će opterećena sa 150 tona težine. U tu svrhu tu će se smjestiti teški automobili, mašine za valjanje ceste i slično. To je stalan normalan teret što ga ovaj most mora nositi. Pokretno opterećenje bit će oko 800 opremljenih konjanika, to je normalno opterećenje no most može podnjeti i veće opterećenje. Što se gipkosti i elastičnosti tiče, to je pri gradnji zemunskog visećeg mosta na to obraćena naročita pažnja i zbog toga, što je ovaj most, koji visi visoko u zraku, na izloženom mjestu, gdje su osobito jaki ovdje česti vjetrovi, ponajprije poznata košava, koja ima snagu primorskih bura. Ti vjetrovi, pa i najjači — baš zbog elastičnosti mosta ne mogu mu ništa učiniti, jer se on pod udarom vjetsa može savijati, a inače odoljeva snažna konstrukcija i najjačoj buri. Za vrijeme spomenutog opterećenja zanimljivo je još reći, da će svaki od 2 užeta koji drže most (u svemu imade u sklopu tih dvaju gl. užeta 37, od kojih se svako sastoji od 185 tanjih čeličnih užeta, biti opterećeno normalno sa 357 tona težine. Da će osim prvorazrednog medjunarodnog značaja ovaj most igrati važnu ulogu i u lokalnom prometu izmedju Zemuna i Beograda, dokazat će jedan interesantniji detalj iz statistike putnika, koji se za sada brodovima prevoze izmedju Zemuna i Beograda. Godine 1920 prevezeno je izmedju Zemuna i Beograda, u oba pravca, ukukno 320.000 putnika. Godine 1928 taj se broj popeo na 1,850.000 putnika, a 1931 godine broj iznosi 1,951.000, 1932 2,100.000 putnika i konačni 1933 godine 2,200.000 putnika na ovoj lokalnoj pruzi. Osim toga oko miljun i pol ljudi prevoze se izmedju Zemuna i Beograda sada željeznicom. Vidi se, da danas izmedju ova dva grada putuje dnevno ok 9.000 osoba. A bude li uvedena pr novog mosta brza i jeftina sa braćajna veza (u prvo vrijeme aut busima, a poslje tramvajima), taj broj, to možemo sigurno reći, znatn

Književne vijest

(Književni časopisi)

„*Srpski književni glasnik*", u ženi i najstariji književni časopis Jugoslaviji, koji izlazi dvaput mje čno a obiluje raznom građom: r velama, pjesmama, studijama, esejir prikazima, kritikama i pregledima posljednjem broju 1 novembra 19 ima veoma lijepu novelu „Jelena, ž koje nema" od darovitog pripovjed ča I. Andrića, koji pripada u n najbolje pisce novela, a odlikuje stilom i bogatim književnim jezikо Od pjesama u časopisu ističu se potom, iskrenošću i jasnoćom d pjesme Desanke Maksimović. Zanim va je studija Đ. Radovića o Dra Vasiću i znanstveni članak M. Step novića o Materlinku i zakonu o o versalnoj gravitaciji. Od francusk pisca R. Varnie veoma je duho studija o Stendalu. Miloš Trifuno piše o francuskom učenjaku i drž niku Poenkare-u, koji je tu sk preminuo, i čija je ličnost mila u spomeni kulturnog jugoslavensk svijeta. Poučni su i savjesno napis članci: književni pregled, naučni p gled, privredni i politički pregl Prikazi i pregledi o našoj i in stranoj književnosti ugodno se čita

»*Književni horizonti*". Od počet o. g. počeo je da izlazi u Zagre književni list Književni Horizonti, k jima je urednik mladi i poduze književnik prof. L. *Žimbrek*. Taj sopls pokazao je, u kratko vrije svojega opstanka lijepi napredak kupivsi naše starije i mlađe knjiže nike. Građa je „K. H". raznolik aktuelna. Zastupljena je lijepa knji studije, prikazi, ocjene, a u poslje nja dva dvobroja piše *Dr M. Perk vić* zanimive članke *o «jeziku i st našim novina, naših revija»*, a staviće i o pojedinim našim knjiže nicima i pjesnicima. Bilo je već jeme da se nađe jedan naš književ časopis i jedan poznavalac našeg zika, pa da podvrgne oštroj krit nemar i nehaj mnogih naših revja književnika, osobito mlađih, koji p nizuju ljepotu našeg jezika. Ko ho da piše i da stvara u književnos prva mu je dužnost da uči materi ski jezik u tančine. U posljednje dvobroju ističu se dvije, veoma u pjele, pjesme Tina Ujevića i odlom romana „Školovanje Augusta Brez večkoga" od I. Žimbreka. Interesa tan je članak urednika, u kojem osvrće na našu književnost i ošt osuđuje žalosne pojave *književno nepoštenja* nekih kod nas, ističu kako se ne smije odijeliti lično po šteњe od književnog poštenja, je zbilja, česta je i žalosna pojava novijoj književnosti, gdje protekcija novac i klike hoće da zavladaju našoj knjizi kao što su zagospodari u drugim područjima života. Ako „ H". ovako i dalje uznapreduju visok držeći zastavu književnog dostoja stva i poštenja, besumnje okupiće ok sebe najvrednije pretstavnike naš knjige. Spomenuti časopis raspisao j natječaj za novele, eseje i pjesme, namjerava da pokrene i svoju biblio teku i seriju predavanja u Zagreb gdje će i g. Dr M. Perković održat već u decembru o. g. predavanja „ jeziku i stilu M. Krleže i I. Andrića i jedno predavanje „O Vatroslav Jagiću, najvećem našem filologu". [K.-K

PODODBOR REZERVNIH OFICIRI i RATNIKA U ŠIBENIKU

PRIGODOM 40. DNEVNOGA PARASTOSA

NA USPOMENU

KRALJU MIRA

Blaženi koji plaču, jer će se utješiti.
Sveto Pismo.

Eli, Eli, lama sabaktani! šaptaše tiho Isus, sin Božji, razapet na križu medju razbojnicima.

Eli, Eli, lama sabaktani! Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio! šapće tiho isto tako sada, razapeti narod Jugoslovena.

Zašto si Gospodine dozvolio, da jedna sotona u spodobi ljudskoj nadvlada anđela sa grančicom mira, da umori pastira stada svojega, u času, kada na svom trnovitom putu ide da donese mir svima narodima?

Zašto si Gospodine dopustio, da ovako teško strada pobožni narod naš, čija djeca za Krst časni pet stotina godina umirahu, i ne htijući Tebe ostaviti a polumjesecu se pokloniti, rađe prebijeni na kolcima izdisahu?

Pogledaj sada Gospodine na plačući, klečeći i moleći narod naš, ne ostavljaj ga u ovim gorkim časovima, osuši mu biser-suzu žalosnicu!

Ne umire nikada, tko pravedno i pošteno pogine, a njegovo ime do neba se čuje.

Prolivena je krv Pravednika, koji pogibe od razbojničke, plaćeničke ruke.

Zašto je baš Tvoja plemenita i miroljubiva Glava morala pasti, a da Evropa pohvata zločince i bandite? Tek sada spoznasmo, što si nam Ti bio.

Zavist i zloba ljudska ne dadoše mira neprijateljima našima; snuju dindušmani naši, da nam djecu opet učine robovima, da nam nametnu opet careve i kraljeve, koji jezikom našim ne zbore.

Ne plači i ne tuguj jugoslovenska naša mati! Spavaj mirno i spokojno. Iako pogibe sin tvoj najbolji, sin junak, državnik, mirotvorac, uzor otac, pobornik mira sveopćega, njegova će svijetla zvijezda sa nebeskih visina obasjavati tebe, djecu našu i sve nas.

Za sada su ti djeca mirna i kao janjci krotka; zaboraviše na sve svađe svoje, ali stoje spremno i hrabro, ponosni i gordi na junake roda svoga, željni u svom srcu junačkome, da i oni, kada kucne čas, budu dostojni Lazara, Jugovića, Kraljevića Marka, Tomislava, Petra i Aleksandra.

Stoje junaci, sinci tvoji, rastužena i okrvavljena srca i gledaju na milione heroja slavskih plemena naših, sve tamo od Kosova ravna do brda Kajmakčalana.

TKO ĆE DA ŽIVI, NEKA MRE, A TKO ĆE DA MRE, NEKA ŽIVI, lozinka je naših sokolova, kad za Kralja i otadžbinu srću u krvavi boj.

A ti Kralju naš, Davide roda našega, kada dođeš pred lice Božje, reci Svevišnjemu, koji ima svima da nam sudi:

„GOSPODINE, SUDI ME PO MOJIM DJELIMA".

U zadnjem trzaju tvog junačkog, patničkog života nisi nas zaboravio; mi smo čuli iz tvojih zlatnih usta amanet, koji si nam ostavio:

„ČUVAJTE MI JUGOSLAVIJU!"

Mi Ti se evo zaklinjemo, da ćemo ju čuvati. Ili ćemo ju očuvati od neprijatelja i dušmana naših ili će se cio narod naš preseliti k Tebi, Kralju svome u Vasionu, a na jugoslovenskoj zemlji ostati će krvavim slovima ubilježeno:

„OVDJE ŽIVLJAŠE HRABRI I PONOSNI NAROD JUGOSLOVENA, KOJI PRETPOSTAVI SMRT ROBOVANJU".

Oče naroda našega, neka Ti je na vijeke:
Slava, Slava, Slava!

Dr. V. R., rez. san. kap.

POKRENULI SMO PONOVNO AKCIJU ZA SAKUPLJANJE

500 novih pretplatnika

Računamo na Vašu pomoć kod sakupljanja 500 novih pretplatnika!

Nakon 2 godine dana izdavanja našeg lista koji od tjednika sada **redovito izlazi svaki drugi dan**, osim nedjelje, mi se ovim obraćamo na Vas, kao na našeg dobrog prijatelja.

Nije potrebno da Vam govorimo mnogo o našem listu, jer ste sigurno pratili ili barem čuli o našem pisanju.

„**NARODNA TRIBUNA**" je od velike potrebe za naše krajeve. O tome svjedoči i to, što smo usprkos susjedne štampe, koja je za ustuk nama otvarala stupce cijelih stranica tretirajući probleme koji nama pripadaju, te usprkos pasivnog držanja onih, na koje smo naročito mnogo računali a kod svega toga pored sabotaže i drugih neprilika — ipak uspjeli dobiti mnogo prijatelja.

I ako je — ako se uzmu u obzir sve te neprilike kao i neraspoloženje sa jednim jačim finansijskim zaledjem — naš uspjeh priličan, to ipak moramo nažalost konstatovati, da ima i takovih pretplatnika, koji nas svojim lošim plaćanjem stavljaju u vrlo neugodan finansijski položaj. Budući da takovi pretplatnici štetuju mnogo listu, nismo mogli dati svojim prijateljima ono, što smo u prvi mah zamislili, pa smo zato pokrenuli akciju za nove pretplatnike da možemo povisiti nakladu, ako želimo osigurati redovito opsežnije izlaženje lista i obilnije štivo za naše pretplatnike.

„**NARODNA TRIBUNA**" želi da bude pravi pionir i širitelji narodne prosvjete te faktor napretka naših krajeva.

List će primati redovito samo onaj, koji bude uredno plaćao pretplatu.

Stavljamo Vam ovaj apel na srce s molbom, da i Vi poradite u svome djelokrugu oko širenja našeg lista, a naši su stupci Vama otvoreni, da izrazite svoje misli, želje, potrebe a i poglede, jer mi i nastojimo, da naš list bude istinski pretstavnik i tumač najširih slojeva naših krajeva. (Poštanske i druge sitne troškove po želji snosimo mi).

Prijateljima stavljamo to naročito na srce.

U tu svrhu šaljemo Vam pretplatnu dopisnicu, a s njom i najtopliju molbu, da nam izvolite javiti Vašu točnu adresu a osim toga naći i ime kojeg novog pretplatnika a Vašeg prijatelja, kojemu mislite, ne bi teško bilo plaćati 12 din. mjesečno za ovaj potrebiti informativni list kojeg će te primiti **svaki drugi dan.**

„NARODNA TRIBUNA" radi svoje razgraničenosti u sjevernoj i srednjoj Dalmaciji najtoplije se preporuča i g.g. oglašivačima. Tarifa za oglase vrlo je niska i prema tome svakome pristupačna.

Sve dopise, informacije i novac slati na adresu

„NARODNA TRIBUNA"

ŠIBENIK Telefon br. 47

POVLAŠĆENA KNJIŽARA

ОДЛИКОВАНИ ГРАФИЧКИ ЗАВОД

TISKARA E. VITALIANI I SIN

ŠIBENIK

UTEMELJEN U ZADRU 1860. GOD.
BRZOJAVI: VITALIANI
TELEF. INT. 47

IZRADJUJE

SVE VRSTI TISKANICA ZA UREDE, TRGOVINE, INDUSTRIJSKA PODUZEĆA, ŠTEDIONICE, BANKE, HOTELE I KORPORACIJE

ILUSTROVANE REVIJE, BROŠURE, KNJIGE PROSPEKTE I NOVINE.

TRGOVAČKE KNJIGE, BILANCE, PRIMANOTE, ČEKOVE, ULOŽ. KNJIŽICE I DIONICE

LISTOVNE PAPIRE, RAČUNE, KUVERTE, POSJETNICE, DOPISNE I PREPORUČENE, KARTE

POZIVNICE ZA PLESOVE I ZABAVE PLESNE REDOVE I VJENČANICE

JELOVNIKE, MENU KARTE

PLAKATE I OBJAVE U SVIM VELIČINAMA

SKLADIŠTE TISKANICA ZA OPĆINSKE, PAROHIJSKE UREDE I ŠKOLE (ćir. i lat.)

OBIČNE I LUKSUSNE UVEZE KNJIGA

NAJMODERNIJE UREĐENO GRAFIČKO PODUZEĆE U SJEV. DALMACIJI

PROSPEKTI I PRORAČUNI NA ZAHTJEV BESPLATNO

Noć na moru

Zvjezdano je nebo ljepše i sjajnije,
Tišina je mekša, pa i umilnija;
Povjetarac poput rujne zore klija,
A duh svjež i dobar sa himnom čarlija;
Tu vam grijeha nema,
Već san boštvo sprema.

Nadgrobni napis

Tu u grobu leži tuđe sreće vjesnik,
Što je za života bolan bio pjesnik;
Nemojte ga žalit! U dubokom sanku
Neka i nadalje pjeva . . . uspavanku.

Sv. Anastazija

Kao morska vila i noću i danju
Vedar posmijeh truniš sa prijestola svoga
Na sve strane. Tvoj drug: nebo plavo gore,
Dole: Konal dugi i Jadransko more
Šaptaju ti himnu velebnu sa loga,
Gdje vihor i bura uspavljaju sanju
I kad brod krstari
I kad s valom tone
I kad luta posred
Morske vasione . . .

Dr Vinko Lozovina

Ti si Izo Lanov, drug mog epigrama
Još iz mladih dana, kad se je pjesmama
Gradila sva povijest i sreća svog Roda,
Koju danas ruše drugovi nezvani.
Al što zato! Vijek će narodnoga goda
Biti, kraj svih zala, makar bio sâm,
I ljepši će jednoć osvanuti dani,
A podstrek će dati baš Tvoj . . . Epigram.

Jakov Tomasović

Ti si uvijek: čovjek i idealista,
Za narod svoj: pravi vazda optimista,
Za se, kad što primaš, crni pesimista,
A za druga: tvoja duša vijek je... čista.

Vergilije Perić

Ne bih trebo tebi pjevat epigram,
Već kada bi mogo pokupiti sam
Svega svijeta cviječe i lovorov list,
Pa da saspem na grob tvoj i roda sveg:
Još bi nadvisio sve ko gordi brijeg
I vrh brijega sjao kô čist... ametist.

Morska zvijezda

Da si tamo, gdje je vaselena,
Nikad ljudi dosegli te ne bi,
A ovako usred sanka snena:
Mularija samrt kroji . . . tebi.

Želja

Da sam lađa, ja bi morem luto
Na sve strane, makar do kraj svijeta,
Pa što bilo! Svojeg sretnog lijeta
Ne bih dao, da ga sputa . . . pluto.

Jugo

Kao čovjek mlad, kad ljubav očekuje,
Pa u svom snatrenju mekan sag prostire,
Tako tebe Majka Zemlja dočekuje,
Kad joj lice miješ i gasiš duplire . . .

Don Marko Vežić

Znam da često misliš: Zaboravio je — —
A kad tamo moj epigram baš sad poje,
Da se za nas sprema novi dom i doba,
Gdje će prijateljstvo živit . . . preko groba
Tu ćemo u božjem miru zapisivat
Selo. Pa dok pjevam, ti ćeš moći . . . pivat.

Serenada

Svake noći, kada ponoć pane,
Dokoni se povlače sa nesna,
Pa pjevanjem duše uzdrhtane
Pozdrav nose. Komu?! Nitko ne zna.

Dalmatinae

Nagao je i pun vedrine i zbilje,
Kao morski vali, krš i gorde špilje;
Voli djecu i brak, al voli i vino,
A kletvom se bori za sve drugo ino . . .

Velebit

Kao gordo stijenje ponosito stojiš
I morsko kamenje i gledaš i brojiš,
A pred tobom česma izvor-vodu baca,
Dok naš plavi Jadran na straži koraca.

Ljubljana*)

Kao bijeli galeb bjelasaš po moru,
Što se pjeni uzduž mrakom i u zoru,
Što valove režeš, kuda cilj te vodi
Po Jadranu, gdje i naša slava brodi.

*) Jadranske Plovidbe d. d. — Op. autora.

Liburnia

Na daleko ti si bila svuda znana,
Sa bogatstva tvoga, gdje je išarana
Najčistijim zlatom putem travka svaka,
Nanizana nižu mjesta svakojaka,
A ljudi kô dren su. Danas tvoje ime
Naslov je gostinjcu, što se kiti njime.

Don Frane Bulić

Dnevno nadeš koji naš drevni spomenik
Iz prošlosti naših praotaca starih;
Ovjekovječio si tako i svoj lik,
Pa sad svi dom imaju tvoji neimari.

Glas iz groba

Putniče stani! Ja tu bdijem i pazim budno,
Kako i ti koracaš sve bliže i bliže; trudno
Gdje će ti tijelo leći, a duh snatrit sved nedogledno.
Pun mira i sreće prave. A ljudi misle: ledno
Zmijurina to je leglo,
Što se u vječnost oteglo . . .

R. F. Magjer

GRADSKE VIJESTI

TESLA Tonkino prikazuje u nedjelju interesantan socijalni veleton-film: Mladiću — što sad? Viktor De Kowa.

KINO „BALKAN" prikazuje u nedjelju najveći ovosezonski ton-film „AHASVER" [Vječni Žid] Conrad Veidt.

Četrdesetodnevni parastos sa Liturgijom

za pokoj Velike i Svete duše blaženoupokojenoga našega **Kralja-Mučenika Aleksandra I.** održaće se u pravoslavnoj Katedrali u subotu 17 novembra o. g.

Sv. Liturgija započeće tačno u 9 sati. Iza nje slijedi parastos. Na ovim bogosluženjima pjevaće pjevačko društvo „Srbadija" pod dirigovanjem vrijednog Ma Sentinella.

Tim povodom po zaključku Uprave Udruženja trgovaca za srezove Šibenik i Biograd n/m, u Šibeniku sve će radnje biti zatvorene od 9 11·30 s prije podne, ti. dok traje pomen.

Sjednica Narodne Ženske zadruge

Sinoć je Narodna Ženska Zadruga u svojim prostorijama održala svoju redovitu sjednicu, u prisustvu brojnih članica. Kao i na prošlom, tako su i na ovom sastanku članice-radenice izrađivale radove, koji će se prodavati na dobrotvornom bazaru, u korist siromašnih građana Šibenika.

Na istoj sjednici je prof. gđica Anka Milošević održala predavanje o temi „Dinastija Karađorđevića" koje su sve prisutne članice sa pažnjom saslušale.

NOVI SOKOLSKI DOM bio je tri dana stavljen na raspoloženje građanstvu za razgledanje. Posjetila ga je masa svijeta, divećí se prostornosti i udobnosti njegovoj. Kao što smo već javili u ponedjeljak se počinje sa redovnim radom u njemu.

Akcija Trgovačkog Udruženja za srezove Šibenik i Biograd n-m za pravilno razrezivanje poreza

Sa kongresa Trgovačke Komore, koji je tu skoro održan u Zagrebu, upućena je Ministru Finansija i Ministru trgovine i industrije jedna predstavka, u kojoj se obrazlaže teško stanje trgovaca u vezi § 7 Zakona o neposrednim porezima od 18 II 1934 g. Pored toga u toj predstavci je naglašena potreba izmjene još nekih odredaba ovog zakona.

Trgovačko udruženje za srezove Šibenik i Biograd n/m, s obzirom na teške prilike u kojoj se nalaze trgovci u šibenskom i biogradskom srezu, uputilo je sada sa svoje strane jednu predstavku Ministru Finansija i Ministru Trgovine i industrije. Tu predstavku koja lijepo obrazlaže potrebu ukidanja § 7, donosimo u cijelosti:

„Novela Zakona o neposrednim porezima od 18 II 1934 zadala je veliku brigu gotovo svim privrednicima i ona je zbog njenih posliedica, koje su katastrofalne za čitavu privredu, proizvele težak i mučan utisak u redovima svih privrednika.

Razrezivanje poreza tečevine za 1934 izvršen je prema § 7 Zakona o izmjenama i dopunama zakona o neposrednim porezima od 18 II 1934. Ovaj zakon u praksi dokazao je ono, od čega su svi privrednici strahovali a to je, veliko povišenje spram onome od 1933 g.

Navodimo samo primjer odmjerenja tečevine za 1934 u srezu Biograd n/m i to samo za trgovce: U godini 1933 odmjerenje je slijedilo na Din 390.430, dočim za 1934 je slijedilo na Dinara 564,505 tj. povišeno je za 44.50 %. Za poresku upravu u Šibeniku u 1933 odmjerenje je slijedilo na cirka Din. 6,800.000.— dočim će za 1934 godinu slijediti na cirka Din. 9,000.000.— (jer u 80% slučajeva primijenjena je minimalna osnovica na temelju kućarine), znači da će povišenje biti za cirka 35 %.

Poznato je, da je uspjeh privrednog rada u prošloj godini u svim granama i strukama naše privrede nazadovao, pak su privrednici punim pravom očekivali, da će se porez na tečevinu propisati u omjeru njihovog oslabljenog poslovanja, dapače još i manje, jer su režije i drugi životni troškovi ostali isti, dočim se o kakovoj zaradi i čistom prihodu od kojega se sastoji tečevina, ne može u opće govoriti.

Usljed novo zavedenog nepravednog i neopravdanog porezovanja tečevinom, nestat će mnogog privrednika, koji su pred par godina na ekonomskom polju bili zdravo stablo puno života, a danas čeka na prvu elementarnu nepogodu da ga sruši i uniši.

Neizdrživa gospodarska i novčana kriza, besposlica, reducirana potrošnja, ukinuće kredita, zakonska zaštita zemljoradnika, opadanje prometa iz dana u dan, sve ovo zajedno dovelo je našu privredu u očajan položaj. Povišenjem pak poreza dat će se privredi smrtni udarac, jer mnogi privrednik i uz najbolju volju neće moći da plati ovako visoki porez ni milom ni silom.

Imajući u vidu ove činjenice, ovo Udruženje u ime 600 svojih članova moli to Ministarstvo, *da se hitno ukine § 7 Zakona o izmjenama i dopunama zakona o neposrednim porezima od 18 II 1934 godine, koji propisuje minimalnu poresku osnovicu za tečevinu na temelju najamnine za stan i lokal, a da se oporezovanje vrši na osnovu podataka o prometu pojedinog porezovnika, koju visinu bi imao ustanoviti poreski odbor prema podatcima, odnosno u pomanjk. istih, po slobodnoj ocjeni.*

Ugledni francuski novinar u Šibeniku

U srijedu uveče doputovao je u Šibenik ugledni francuski publicista g. Ambrois Gut, te se zadržao sutradan u podne. G. Gut razgledao je znamenitosti grada, o kojima se vrlo pohvalno izrazio, a naročito o katedrali, za koju je rekao da nam može služiti na čast. Osim toga gost je posjetio i slapove Krke, i duže vremena se tamo zadržao razgledajući ih.

Pretsjednik senata na prolasku kroz Šibenik

G. Dr Ljubomir Tomašić, predsjednik senata bio je u četvrtak na prolasku kroz Šibenik. G. Dr Tomašić je došao sa parobrodom „Kosovo", ali nije silazio sa njega. Posjetio ga je i duže se vrijeme zadržao u razgovoru sreski načelnik g. Broz.

UDRUŽENJE REZERVNIH OFICIRA pododbor Šibenik. izdalo je prigodom 40-dnevnog parastosa Kralju-Mučeniku veliki i ukusan plakat posvećen Kralju-Mira.

Uhvaćen krijumčar duhana

Sinoć je policija imala je dobar lov. Uhvatila je Banovca Juru Marjanov iz Visokog općine trogirske sa 9 kg. prvoklasnog duhana.

U interesu istrage ne daju se bliža obavještenja.

Prodaja prekobrojnih konja kod Uprave državne ergele „Vrana"

Na osnovu naređenja Gospodina Ministra Poljoprivrede Broj 71.258/III od 11 oktobra o. g. a na osnovu čl. 89 Zakona o drž. računovodstvu održati će se u skraćenom roku kod Uprave drž. ergele „Vrana" dne 18 novembra 1934 u 10 časova javna usmena licitacija za prodaju prekobrojnih konja.

Uslovi mogu se viditi kod Uprave ergele svakog radnog dana od 8—13 časova. Uprava drž. ergele „Vrana"

Zašto?

Mnogi su nam postavili pitanje zašto je rimokatolička Crkva u svoj jugoslaviji obavila u trideseti, a zato Pravoslavna Crkva obavlja u četrdesetí dan spominjanje smrti Blaženoupokojenog Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja?

Odgovor je jednostavan i jasan: svaka Crkva to čini prema svome učenju o *posebnom sudu*, koji se vrši nad svakom čovječijom dušom poslije njezina izlaska iz tijela u času smrtnom.

Čitaocima našega lista, pripadnicima rimokatoličke Crkve, poznato je zašto se po učenju njihove Crkve obavlja pominjanje mrtvih u trideseti dan, a sada ćemo im izložiti zašto se ovo spominjanje obavlja kod naše braće Pravoslavne vjere baš u četrdeseti dan.

Ovo pominjanje bazira kod pravoslavne Crkve na učenju o „Mitarstvima" (ἡ τελωνια), koje se osniva poglavito na sv. Predaji Crkve, ali koja se potpuno slaže sa sv. Pismom i od starina je u pravoslavnoj crkvi. Ovo učenje o Mitarstvima u suštini je opis posebnog suda Božijeg nad dušom umrlog čovjeka. Ovaj opis slikovito je izložen u besjedi Sv. Kirila aleksandrijskog *o izlasku duše* (Λόγος περὶ ἐξόδου ψυχῆς) iz kojega prevodimo najglavnije crte:

Sv. Kiril aleksandrijski kaže: „Pri razdvoju duše naše sa tijelom, izaći će preda nas, s jedne strane — vojske i sile nebeske, a s druge — vlasti tame, zli upravitelji svijeta, mitare-načelnici, koji vladaju u vazduhu, mučioci i tužioci za naša djela . . , Učivši ih, duša će se uznemiriti, uztreptaće, uzdrhtaće, i u zabuni i u stravi tražiće obrane kod anđela Božijih. Ali, i primljena već svetim anđelima, i pod okriljem njihovim prolazeći kroz vazdušnu prostoriju i dižući se u visinu, ona će sretati različita mitarstva (kao neke carinske stanice, pri kojima se naplaćuje carina), koja će joj zatvarati put u carstvo, zadržavati i priječiti njezinu težnju za njim. Na svakom od ovih mitarstva tražiće se odgovor za posebne grijehove. Prvo mitarstvo — mitarstvo grijehova, koji se čine ustima i jezikom . . . Drugo mitarstvo — grijehova motrenja očima . . . . Treće mitarstvo — grijehova sluhom. . . . Četvrto mitarstvo — mirisa . . . Peto mitarstvo — svih bezakonja i mrskih djela, učinjenih rukama. Za mitarstva, iza ovih, vezuju se ostali grijesi, kao n. pr.: zloba, mržnja, zavist, prazne riječi i oholost . . . Ukratko, svaka strast duše, svaki grijeh imaće tako isto svoje mitare i mučioce. . . . Kod toga biće prisutne i božanstvene sile i zbor nečistih duhova. I kao što će prve iznositi vrline duše, tako će ovi drugi iznositi na vidjelo njene grijehove, učinjene riječju ili djelom, mišlju ili namjerom. Međutim duša, ralazeći se posred njih, u strahu i trepetu, kolebaće se u mislima, dok najposlije, — prema svome postupanju, prema djelima i riječima, — ne bude ili osuđena i sputana okovima, ili opravdana i oproštena (jer se svaki čovjek veže okovima svojih grijehova). I, ako se sa pobožnoga i Bogu ugodnoga života svojega, pokaže dostojnom, — to će je anđeli prihvatiti i ona će bez bojazni, praćena od svetih sila, poteći u Carstvo. Naprotiv, ako se objelodani da je ona provodila život u neradu, u neuzdržanju. u grijehu, — ona će čuti one strašne riječi, koje Isaija ponavlja: „Bezbožnik neka se kazni, da ne gleda na veličanstvo Gospodnje". Tada će je ostaviti anđeli Božiji i prihvatiti strašni demoni . . . Ova duša, sputana nerazriješivim okovima, biće svrgnuta u mračan i taman kraj, u mjesta najniža, u zatvore podzemne i tamnice adovske".

Ovako o mitarstvima sv. Kiril aleksandrijski, sa kojim isto uče i Tertulijan u spisu „De anima" i sv. Hipolit u „Adv. Platonem", sv. Jovan Zlatousti, Atekasij veliki i svi ostali učitelji crkveni, različitih mjesta i doba, u svojim znamenitim i poznatim spisima.

Prema ovome učenju mitarstva traju 40 dana i nisu ništa drugo, do li poseban sud, koji vrši nad ljudskim dušama, preko anđela, nevidljiv sam Gospod Isus Hristos, dopuštajući na sud i opadače braće naše — zle duhove; sud na kojem se napominju dusi i nepristrasno se ocjenjuju pred njom sva njezina djela, i poslije kojeg joj se određuje neka sudbina, koja će biti definitivna i nepromjenjiva i nepopravljiva poslije Strašnoga Suda.

Na dan kada završavaju ova mitarstva, kad se dokonča ovaj posebni sud Božiji nad dušom umrlega Pravoslavna Crkva i njezini članovi održavaju zaupokojena bogosluženja u korist svojih milih preminulih.

P.

---

orasti.

Gradnja zemunskog mosta iznosi kupno 222 miljuna dinara. U ovu otu nije uračunata izgradnja tramjskih kolosjeka, koja će postaviti ogradska općina. Za radnje, koje izvadjà francusko poduzeće Batignol, potrošeno je oko 120 miljuna dinara. Željezna pak konstrukcija mosta, koju je izvela njemačka tvrtka Guttenhofnukstrikte, stpji 65 miljuna dinara.

(„J. L.")

Murter

Proslava Rapalskog dana

Na sjevernoj granici našeg divnog Jadrana — naše dike i ponosa — Rapalski dan proslavljen je srcem punim bola i bratske ljubavi prema tužnoj sirotici Istri. U dupko punoj sokolskoj dvorani zastrtoj crninom, održao je prigodno predavanje brat prosvjetar Dušan Pelicarić. U svom govoru istakao je tešku bol Jugoslavenskog naroda, zadatu Rapalskim ugovorom, koji nam je iz bratskog zagrljaja oteo našu milu Istru. Opisao je težak život naše braće, čije plemenito jugoslavensko srce još i danas tište okovi ropstva. Istakao je njihovu, kao i sviju nas želju, da sunce slobode čim prije grane nad ponosnom Učkom, da bijeli orao čim prije raširi svoja moćna krila preko mutne Soče i okupi u bratski zagrljaj, sve što jugoslavenski misli i osjeća.

Govor brata prosvjetara saslušan je u grobnoj tišini, vrućom željom i molitvom, da crna koprena boli i tuge čim prije spadne sa naše drage Istre, a sjaj Karađorđeve zvijezde naskoro obasja njene gore, polja i livade.

Svojoj ljubavi i odanosti prema milom Kralju i tužnoj Istri prisutni su dali oduška poklikom:

Živio Kralj Petar II Karađorđević!

Živila Jugoslavija!

Živila Istra!

Prije rastanku odjeknuo je jednodušni bolni poklik: Neka je slava Kralju Aleksandru I Ujedinitelju!

Seljanin.

Kapu i šešir
kupite kod:
TVOKAPS
najbolje opskrbljenog tvorničkog skladišta
STALNA CIJENA tiskana je na cedulji u svakom komadu

Restauracija „Jadran" Mandalina
novo preuređena i opskrbljena svakovrsnim vrućim i hladnim jelima kao i raznim domaćim pićem. Redovna prevozna sredstva su vrlo udobna. Najljepše mjesto za dnevne i noćne izlete Preporuča se za posjetu.
KUGLANA
NAJUMJERENIJE CIJENE.
Vlasnik A. Despot

NACIONALNI RADIO ČAS

od 19 do 30 XI.

19/11. Naša nacionalna prosveta.

20/11. Franja Miklošic, život i rad.

21/11. Milutin Vojić, njegov književni rad.

22/11. Naša moderna poezija. Pravci razvoja.

23/11. Dr. Maksimilijan Vrhovec.

24/11. Davorin Jerko. Stjepan Mitrov Ljubiša. Osnivanje srpske kraljevske akademije nauka i umjetnosti.

25/11. Dr. Frano Rački.

26/11. Proglas ujedinjenja Crne Gore sa Srbijom. Antun Martin Slomšek.

27/11. Jugoslovenska majka — Jugoslovenska žena kao mati — Heroizam naše žene — Naša žena i rad na nacionalnom polju.

28/11. Čas narodnih pjesama. — Ljubljanska radio stanica daje narodne pjesme sa svoga područja, beogradska sa svoga, zagrebačka sa svoga. Sve radio stanice u zemlji vrše uzajamni prenos ovog časa.

29/11. Đura Jakšić kao slikar i pesnik.

30/11. Svoj svome.

TRAZIMO DOPISNIKE iz svih većih mjesta sjeverne i srednje Dalmacije uz nagradu. Pisati na uredništvo

Organizacija Zanatskog Tjedna

Na predlog Saveza Hrvatskih obrtnika u Zagrebu, pokrenuto je pitanje, da se u čitavoj zemlji od 1—8 decembra svake godine održi „Zanatski Tjedan", kako bi se izložbama, predavanjima i ostalim sredstima propagande upoznala javnost sa značenjem i vrijednošću zanatstva i njegovog proizvoda. Ovim zanatskim tjednom treba da se prikupi zanatski stalež u jednu veliku organizaciju, koja će nastojati da zanatski stalez podigne na onaj položaj u socijalnom, ekonomskom i kulturnom pogledu, koji mu po značaju i pripada.

Radi toga je u Beogradu i Zagrebu osnovan „Centralni odbor za organizaciju zanatskog tjedna", a slični pododbori osnovali su se po svim mjestima gdje postoje udruženje zanatlija.

Tim povodom je Udruženje Zanatlija sa srez Biograd n/m izdalo proglas, koji je upućen svim zanatlijama u kome se ovi obavještavaju o tome, i pozivaju na zajednički rad.

Najvažnije radio emisije

Subota

19·— *Wien* Mozart konc. — 20·30 *Strasburg* opera. — 20·45 *Rim* opera. — 21·— *Presburg* operета.

Nedjelja

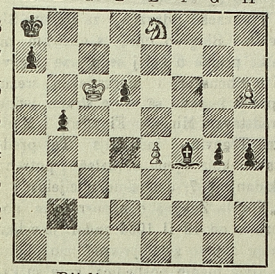
17·15 *Leipzig* Sinfonie. - 20·- *Ceneri* Mozart. - 21·- *München* Meister konc. - 21·30 *Wien* Europakoncerat. 21·- *Bukarest* operета.

Ponedjeljak

20·15 *Wien* Brahnus konc. - 21·- *Brüssel* Sinfonie. - 17·35 *Warschau* opera. - 19·30 *Prag* opera.

ŠAH

Konačnica od H. Rincka

Bijeli vuče i dobiva

Bijeli: Kc6, Se8, Pe i h6.

Crni: Ka8, Lf4, Pa7, b5, d6, g4.

Uredio dr. Pero Trifunović

SPORT

„Dinara" (Knin) - „Osvit"

U nedelju 18. t mca. održaće se na igralištu Osvita prvenstvena utakmica između Dinare iz Knina i Osvita.

U slučaju da Dinara ne dođe, Osvit će dobiti utakmicu par forfe, i nastojaće da dovede neki drugi klub za prijateljsku utakmicu.

Zanimljivost

Kako je u dubini 1000 metara pod morem?

Pred neka dva mjeseca spustio se engleski učenjak Dr Bib s jednim drugom u razmjerno maloj kugli od metala i stakla u dubinu mora od hiljadu metara u svrhu istraživanja morskih dubina. To je bila najveća dubina, u kojoj je kugla mogla da izdrži ogroman pritisak vode, a da se ne rasprsne. Učenjaci u kugli bili su spojeni telefonom sa jednim brodom, kroz koji su javljali iz morske dubine sva svoja opažanja, a istovremeno snimali kinematografske snimke iz te još ne vidjene morske dubine. O svemu tome što su vidjeli izdati će čitavu knjigu, a za sad su samo ukratko priopćili glavne utiske svojih opažanja. Evo šta vele: „Kad se naša kugla spustila u vodu, bilo je na polju lijepo vrijeme. Što smo se dublje spuštali, svijetlost se mijenjala i najprije smo prošli kroz jedan sivi sloj vode, zatim kroz jedan zelen, a poslije smo naišli na vrlo neobične plave boje. Na hiljadu metara dubine oko nas je sve bilo potpuno crno i mračno. Morali smo zapaliti reflektore, da bismo mogli nešto razaznati. Hiljade riba tiskale su se oko naših metalne kugle, čitav jedan nepoznat i čudan životinjski svijet, koji nema ničega sličnog sa onim, koji živi u gornjim slojevima morske vode. Kad smo ugasili reflektore, vidjeli smo da sve ribe odaju od sebe neku fosforescentnu svijetlost, jedinu koja osvjetljava ove morske dubine, do kojih sunčane zrake nikad ne dopiru. Neke od ovih svijetlih riba imale su do dva metra dužine. Pritisak vode na našu kuglu bio je toliki, da smo se svakog časa bojali da će njen oklop, ma da vrlo jak, popustiti i prsnuti kao ljuska od jajeta. Drhtali smo od hladnoće, jer je termometar pokazivao 6 stupnjeva ispod ništice. Kad smo počeli osjećati i nedostatak zraka, jer količina kisika, koji smo sa sobom ponijeli, nije bila dostatna, zamolili smo telefonom kapetana broda da da nas povuče na površinu." Ova istraživanja Dr Biba, koja je vršio u dubinama Atlantskog oceana, živo su zainteresirala čitav naučni svijet, pa se i knjiga i filmski snimci tih dubina očekuje s velikom radoznalošću.

Budite pretplatnici „Nar. Tribune"

Slom njemačkog carstva

(svršetak)

Dobivši dozvolu za upotrebu radio stanice, Erzberger je poslao svojoj vladi u Berlin slijedeću depešu:

— Imali već prvi sastanak sa savezničkim delegatima. Naš predlog da se privremeno obustave neprijateljstva, Foch je odbio. Dato nam je 72 sata za odgovor. Kapetan Heldorf poslat je u Spa sa dobijenim pogodbama za primirje. Molim da mu olakšate put za Berlin.

Pošto je zaključena sjednica, Foch je prvi digao. Njemci su otišli u svoj voz.

Kapetan Heldorf na automobilu je otputovao oko 2 sata u Spá, gdje je, kako znamo, bila njemačka vrhovna komanda.

Svakog dana u prvi sumrak, oba voza i maršalov i njemački morali su otići do stanice u Compiegne-u da uzmu vodu. To je bilo obično za vrijeme večere.

10 novembra uveče, tek što se voz maršalov vratio u šumu, javiše mu, da je preka radija došla ovakva depeša:

— Njemačka vlada, njemačkoj delegaciji. Izaslanici su opunomoćeni da potpišu primirje. Potpis: Carski kancelar.

Izbilo je 7 sati navečer, kada je ta depeša predata maršalu. Poslije ove stigla je jedna radio depeša, iste sadržine ali sa jednim dugim protestom njemačke vlade protiv vrlo teških savezničkih pogodaba, koje će njemački narod dovesti do gladi. Došla je i treća radio depeša od Hindenburga.

Oko 9 sati Vegen je upitao Erzbergera da li je gotov da potpiše ugovor o primirju.

Erzberger je odgovorio da jest.

Pošto je prošla noć, Nijemci su izvjestili, da su spremni za sjednicu i oko 1 sata već su bili u salon-vagonu i zauzeli svoja mjesta. Došao je i Foch sa svojom pratnjom. Svi su sjedili. Maršal je naredio da se pročitaju definitivne pogodbe o primirju.

Diskusija je odmah otpočeta. Nijemci su tražili izvjesne izmjene; Foch je neke usvojio, ali je većinu odbio.

Tako je trajalo do 5 sati u zoru. Foch je tražio da se Nijemci potpišu na posljednjoj strani, koja je bila čista, dok se cijeli tekst na koji su pristali ne otkuca na mašini. Nijemci su pristati i potpisali. Utvrđeno je da su potpisi izmjenjeni u 5 sati izjutra, a u roku od 6 sati t. j. u 11 sati da se imaju neprijateljstva obustaviti.

Bilo je 5.30 kada je ova znamenita sjednica obustavljena.

Foch je otišao u svoj vagon, malo se odmorio u jednom fotelju i pošto se umio i dotjerao došao je u vagon za rad. Kroz to su vrijeme sekretar svršili kopiranje svih dokumenata ugovora o primirju, a jedan je primjerak uzeo Foch.

Poslije zajedničkog doručka, Foch je automobilom otputovao za Pariz da lično odnese radosnu vijest predsjedniku republike Poincarèu i predsjedniku vlade Clemenceau-u, da je potpisan ugovor o primirju.

U 9.30 sati general Vegen je predao njemačkoj delegaciji na revers po jedan primjerak svih dokumenata ugovora o primirju.

U podne željeznički voz je otputovao sa Nijemcima iz Rethondes pu Njemačke.

Primirje je bilo potpisano, a ujedno je time i dovršen posljednji čin tragedije, u kojoj je Njemačka igrala glavnu ulogu da joj naposljetku postane i sama žrtvom.

J. B.

Širite „Narodnu Tribunu"

Štampa i vlasništvo: Odilk. Oral Zavod Tisk E. VITALIANI i SIN, Šibenik Odgov. urednik Hamilkar Vitaliani